

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

17 березня 2011 року

№10 (2944)

На засіданні Вченої ради

Засідання Вченої ради НТУУ «КПІ» 9 березня 2011 р. головуєчий ректор НТУУ «КПІ» професор М.З.Згуровський розпочав з привітання жіночої частини нашого колективу з нагоди Міжнародного жіночого дня. Також ректор привітав з ювілеєм завідувача кафедри технології неорганічних речовин та загальної хімічної технології О.О.Андрійка. Далі М.З.Згуровський вручив атестати професора заступнику завідувача кафедри промислової електроніки Ю.С.Ямненко, викладачу кафедри загальної та експериментальної фізики О.Ю.Горобець та професору кафедри теоретичних основ радіотехніки О.Б.Шарпану.

Першим на порядку денному заслухали доповідь першого проректора Ю.І.Якименка на тему «Забезпечення якості освіти та інтеграції з ринком праці». В ході звіту було наведено результати соціологічного дослідження серед роботодавців, яке було проведене НДЦ ПС «Соціоплюс». У ньому були проаналізовані складники якості освіти наших випускників та їх конкурентоспроможність на ринку праці за рядом показників. У підсумку робота була визнана позитивною, а звіт було прийнято з внесеними доповненнями в проект рішення.

Другим питанням заслухали доповідь про підсумки навчально-виховної роботи в університеті за 2010 р. і завдання на 2011 р. проректора з навчально-виховної роботи Г.Б.Варламова. У доповіді проректор навіз дані, що стосуються студентської успішності і попередження правопорушень, розповів про культурно-масові та спортивні заходи, які проходили в нашому університеті. До обговорення звіту долучились ректор М.З.Згуровський та завідувач кафедри радіоконструювання Ю.Ф.Зінковський, висловивши свої зауваження та рекомендації. В підсумку звіт та проект рішення було прийнято.

На завершення засідання були розглянуті конкурсні та поточні справи.

Інф. «КПІ»

Забезпечення якості освіти і інтеграція з ринком праці

Ю.І.Якименко

— У нашій роботі була й залишається ключовим питанням якість освіти, якість підготовки фахівців. Перш за все, чим же визначається ця кінцева якість? Ми готуємо наших фахівців для ринку праці. Якщо розглядати узагальнено, існують система праці та система освіти, а те, що їх об'єднує, — рамка кваліфікації. Розроблено європейську рамку кваліфікації, на сьогоднішній день уже майже побудовано національну українську. От саме її 6-9-й рівні (підготовка (перепідготовка) бакалаврів, спеціалістів, магістрів, кандидатів і докторів наук) — це сфера нашої відповідальності.

Закінчення на 2-й стор. ➔

Лекція представника НАСА

Першого березня до НТУУ «КПІ» завітав представник Національного управління США з аеронавтики і дослідження космічного простору (НАСА) Патрік Баззард. Він ознайомився з нашим університетом, відділом авіації і космонавтики Державного політехнічного музею при НТУУ «КПІ», поклав квіти до пам'ятників І.І.Сікорському і С.П.Корольову. В залі засідань Вченої ради Патрік Баззард прочитав лекцію для студентів, викладачів і науковців на тему «Життя і робота в космічному просторі».

Патрік Баззард

На початку лекції пан Баззард коротко розповів студентам про історію світової космонавтики, назвав три головні її віхи — запуск в СРСР першого штучного супутника Землі 4 жовтня 1957 року, перший космічний політ Ю.О.Гагаріна 12 квітня 1961 року, висадку на Місяці екіпажу «Аполлона» 20 липня 1969 року. Він зазначив, що протягом 50 років в космосі побували 537 космонавтів, у тому числі 19 українців.

Велику увагу представник НАСА приділив висвітленню діяльності Міжнародної космічної станції (МКС), розказав про особливості пере-

бування астронавтів на орбіті. А паралельно демонструвалась відеострічка, в якій було показано підготовку космонавтів до польотів, також було приділено увагу розповіді про особливості конструкції шатлів і самої МКС.

Пан Патрік Баззард описав весь процес місії на МКС. Він досить детально розповів про відбір команди астронавтів з країн — учасниць програми, їх навчання та підготовку, яка триває протягом двох років. На відео було показано, як відбувається вихід шатла на орбіту та його стикування з МКС. Далі у відеоматеріалі було продемонстровано перебування космонавтів на МКС: те, як вони виконують завдання у відкритому космосі, як вони харчуються, як займаються фізичними вправами для підтримки тону м'язів в умовах невагомості. Загалом доповідь була цікавою і досить чітко змалювала діяльність Міжнародної космічної станції, умови роботи астронавтів та технології, що використовуються в сучасній космонавтиці.

Лекція викликала жвавий інтерес серед присутніх, тому після закінчення виступу представник НАСА отримав багато запитань від студентів, які переважно стосувались його бачення майбутнього космонавтики і, зокрема, планів щодо розвитку МКС. Патрік Баззард висловив впевненість у тому, що вивчення космосу людиною продовжуватиметься і роль міжнародної співпраці у ньому зростатиме.

С.Смолюк
Фото О.Супруна

«Samsung Electronics» в НТУУ «КПІ»

Учасники зустрічі

Зустріч делегації компанії «Samsung Electronics» (Республіка Корея) з представниками НТУУ «КПІ» відбулася 2 березня. До складу делегації гостей входили відповідальні працівники компанії «Samsung Electronics», які працюють як у Республіці Корея, так і в Україні. Очолював її виконавчий віце-президент «Samsung Electronics» доктор Йонг-Деок Чой. Наш університет представляла група викладачів і молодих науковців з кафедр системного проектування (ІПСА) та обчислювальної техніки (ФІОТ) на чолі з першим проректором Ю.І.Якименком. Учасники зустрічі обговорили напрацьований досвід спільної роботи, зокрема позитивні результати діяльності створеної торік спільної науково-дослідницької лабораторії розподілених обчислень «Самсунг-КПІ»: менше ніж за рік лабораторія виконала два серйозних наукових проекти. Підсумком зустрічі стало взаємне рішення про поглиблення наукової співпраці між університетом і компанією. Було також досягнуто домовленостей щодо залучення до виконання проектів компанії студентів НТУУ «КПІ». При цьому було узгоджено принципове положення про те, що студенти, які працюватимуть у програмах компанії «Samsung Electronics», після закінчення навчання залишатимуться в Україні.

Інф. «КПІ»

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Лекція представника НАСА

«Samsung Electronics» в НТУУ «КПІ»

На засіданні Вченої ради

1 Проректор
2 Ю.І.Якименко про забезпечення якості освіти і інтеграцію з ринком праці

3 Проректор Г.Б.Варламов: «Поєднуємо масштабність заходів з індивідуальним підходом до студентів»

4 До 140-річчя від дня народження Лесі Українки
Буквар Т.Г. Шевченка

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ І ІНТЕГРАЦІЯ З РИНКОМ ПРАЦІ

Продовження.
Початок на 1-й стор.

Якщо поглянути на університет у цілому, то взаємодія інститутів, факультетів і кафедр (основні виконавці тут викладачі та студенти) повинна відповідати в першу чергу системі праці, європейській системі забезпечення якості, національній системі акредитації й ліцензування і, звичайно, враховувати національний і міжнародний рейтинг, тому що це критерій, за яким сьогодні визначають місце того чи іншого навчального закладу в системі освіти.

– З чого ж складається якість освіти?

– Складові якості будуються на основі трикутника знань "освіта – наука – інновації". Якість – це комплексна характеристика, основні показники якої – абітурієнти і студенти. Адже без якісних абітурієнтів і підготовлених до сприйняття знань студентів ми не можемо говорити про якісну освіту. Далі – якість кадрового складу, навчальних програм, матеріально-фінансове забезпечення й незалежна оцінка знань, адже ми повинні об'єктивно судити, що ж ми все-таки даємо нашим студентам. І все це, як я вже говорив, на базі трикутника знань, який обов'язково передбачає інноваційну складову в усіх компонентах навчального процесу.

– Кілька слів, будьласка, про випускників університету.

– Дані про випуск 2010 р. свідчать, що в цілому ситуація по КПІ не викликає тривоги. Запити на наших випускників у середньому складають 126%, хоча на різних факультетах ситуація складається по-різному. Приміром, на ХТФ запити перевищили пропозицію в два рази, на ПФБ – в 1,73, приблизно в півтора рази – на ТЕФ, ІФФ, ФМФ. Та в середньому по університету працевлаштування складає 98%. Нижче цього рівня опинилися ІТС (97%), ВПІ (95%), ФСП (89%), ММФ (84%), тобто є випускники, які не були працевлаштовані. Тож питання про працевлаштування для таких факультетів і кафедр залишається актуальним.

– Чи наявна інформація про відповідність наших фахівців очікуванням роботодавців?

– Так, завдяки нашому центру "Соціо+", який збирає та опрацює відгуки роботодавців, ми маємо інформацію щодо аналізу діяльності наших випускників. Приміром, щодо сфер діяльності, в яких вони зайняті. В основному, це виробничі, інформаційні технології, освітня, наукова сфера. 44% роботодавців схильються до думки, що їм потрібні фахівці широкого профілю, тобто наш курс, у першу чергу, на фундаментальну фізико-математичну підготовку і підготовку фахівців широкого профілю відповідає потребам ринку. За результатами опитування, в цілому кваліфікація наших випускників (96%) відповідає потребам ринку. Рівень професійної підготовки оцінюється більшістю роботодавців (95%) як високий. Знання наших випускників у 94% відповідають реальному стану виробництва та бізнесу.

Одна з переваг КПІ завжди була в тому, що наші вихованці вміли читати і після закінчення університету. Рівень готовності навчатися і вміняти оволодівати професією відзначили 97% роботодавців. А це дуже важливо. Спеціальна фахова підготовка випускників теж оцінюється більшістю з них (94%) як висока, але четверть наших випускників характеризується певними недоліками. І на першому місці стоїть відсутність практичної підготовки (46,8%). А також відсутність навичок роботи зі службовими документами. Щодо практики, певні кроки уже зроблено, але вони дуже непрості. Що стосується службових документів, це окреме питання, яке ми вивчаємо і розглядаємо: де і яким чином можна виправити ситуацію. 23% роботодавців вважають, що наші випускники недостатньо володіють іноземною мовою, раніше їх було більше 40%. Тобто є певні позитивні зрушення. Щодо рівня володіння інформаційними технологіями та програмними про-

дуктами, 96% респондентів вважають його високим, і лише 0,3% роботодавців – низьким. Що дуже важливо, понад 90% опитаних вважають, що саме диплом КПІ свідчить про високий рівень підготовки фахівців. Але лише 50% респондентів відповіли, що КПІ дає більш ґрунтовну підготовку, аніж інші ВНЗ. І це те, на що потрібно звернути увагу. Тобто сказати, що НТУУ "КПІ" є безумовним лідером технічної освіти, ми ще не можемо.

– Щороку наш університет поповнюється кількома тисячами абітурієнтів. Вони обирають ту чи іншу спеціальність (кафедру), користуючись певними уявленнями та очікуваннями. А чи можна "математично" врахувати привабливість, приміром, факультету?

– Поряд з конкурсною ситуацією є фактор, який статистично визначає привабливість тих чи інших кафедр, факультетів тощо. Існує такий комплексний показник, як "прийом – випуск". Він включає 5 показників по випуску (частка запитів від кількості випускників, частка працевлаштованих від кількості випускників-бюджетників, частка реальних дипломних проектів (ДП), дипломних робіт (ДР); частка ДП (ДР), рекомендованих до впровадження; частка дипломів із відзнакою) і два показники по прийому (конкурс за заявами і частка загального прийому від прийому за держзамовленнями).

Щодо прийому: середній конкурс за поданими заявами по університету склав 4,4 (ФЛ – 16,11; ФСП – 11,08; ФММ – 7,97; ВПІ, ФПМ – 6,66; ММФ – 5,75; ФБТ – 5,17; ФІОТ – 4,98). Та є факультети, де цей показник був значно нижчим (РТФ – 2,99; ФЕА – 2,91; ПБФ – 2,46; ММІ – 2,11). Контрактників у нас 612 осіб, і з ними ситуація абсолютно нерівна: від ФІОТ – 132, ФЛ – 104, ВПІ – 86, ФММ – 73, ФСП – 59, ІПСА – 24 до РТФ – 4, ПБФ – 3, ІФФ і ЗФ – по 2, ФМФ – 0. З них іноземців усього 37 (ФММ – 7, ФПМ – 6).

Попереду за показником "прийом – випуск" – ФІОТ, ФПМ, ІПСА, ІФФ, ХТФ, у кінці списку – ММФ, ФБТ, ІЕЕ. Показник "прийом – випуск" є одним з п'яти, які в кінцевому підсумку і характеризують якість підготовки фахівців, тобто рейтинг тієї чи іншої кафедри.

– Які завдання стоять на часі перед науково-педагогічним колективом НТУУ "КПІ"?

– Дуже важлива тема зараз – робота з абітурієнтами. Нею, переважно, займається Інститут моніторингу і якості освіти (ІМЯО) за трьома напрямками: через факультет доузітської підготовки, філії ІМЯО в інститутах і на факультетах, центр НТУУ "КПІ" професійної орієнтації учнівської молоді "Майбутнє України". Вони проводять низку заходів по інформуванню та пропаганді КПІ серед школярів: дні відкритих дверей, виставки-ярмарки, олімпіади, розміщення інформації в ЗМІ, контактування з керівниками навчальних закладів, співпраця з МАН за організаційно-координаційним, науково-освітнім, інформаційно-методичним напрямками тощо.

З яким же контингентом абітурієнтів ми маємо справу цього року? 28 лютого закінчилася реєстрація на зовнішнє незалежне оцінювання. В цілому зареєструвалося близько 190 тис. школярів, по Києву – 7 тис. Можна зауважити, що ситуація щодо тестування з фізики покращилася: торік на математику й фізику (обов'язкові для вступу до КПІ предмети) реєструвалося 30 тис., цього року – близько 39 тис. Тобто потенційних абітурієнтів для КПІ не поменшало. Потенційно є з ким працювати, є на кого орієнтуватися.

Хочу додати, що станом на 27 січня в системі доуніверситетської підготовки НТУУ "КПІ" навчається 1673 особи, з них в ІПСА – 365, на ФІОТ – 361, ФТІ – 212, ВПІ – 100, ІТС, ФЕЛ – по 85. Як бачимо, тільки ІПСА, ФІОТ та ФТІ якоюсь мірою вирішують проблему набору через ФДП. Інші факультети (інститутути) – на рівні 2-3%, тобто проблема не вирішується.

– Багато зусиль витрачається на залучення перспективних молодих людей до КПІ. А як потім вони навчаються?

– Так, обов'язково треба мати характеристику, як навчаються наші

студенти, які знання ми їм даємо. Без перебільшення, наше досягнення – це введення системи моніторингу. Крім ректорського контролю залишкових знань (з фундаментальних дисциплін, інформаційних технологій, іноземної мови, професійно-орієнтованих та фахових дисциплін), туди входить коефіцієнт відповідності з результатами сесії, накопичувальний індекс, якість дипломних робіт, соціопитування ринку праці. На сьогодні це найбільш об'єктивний показник якості підготовки. Комплексний моніторинг – основна складова, яка на 50% визначає рівень забезпечення якості освіти. Розпочали ми його з 2005 р. За ці роки комплексним моніторингом якості підготовки фахівців було охоплено 1200 дисциплін, 140 спеціальностей, близько 55 тис. студентів. Хочу подякувати колективу Інституту моніторингу, який виконує цю роботу науково обґрунтовано й дуже професійно. Вона має для нас важливе значення.

– Чи можна навести деякі цифри?

– Ось дані останнього XI туру моніторингу за осінь 2010 р. Вищі рядки подають ІПСА (спеціальність "Системний аналіз і управління", індекс якості – 90,6), ФТІ (спеціальність "Інформатика", індекс якості – 84), ФММ (спеціальність "Економічна кібернетика", індекс якості – 82,747), ФІОТ (спеціальність "Інформаційні управляючі системи та технології", індекс якості – 82,126), ФЕЛ (спеціальність "Мікроелектроніка і напівпровідникові прилади", індекс якості – 80,889). Серед гуманітарних факультетів кращі ФЛ (спеціальність "Переклад (ф)", індекс якості – 83,16), ВПІ (спеціальність "Видавничі справа і редагування", індекс якості – 82,67; спеціальність "Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво", індекс якості – 77,92), ФСП (спеціальність "Правознавство", індекс якості – 72,92), ФЛ (спеціальність "Переклад (н)", індекс якості – 72,23). У кінці таблиці опинився ФЕЛ (спеціальність "Телекомунікаційні системи та мережі", індекс якості – 53,15; спеціальність "Електронні системи", індекс якості – 51,68; спеціальність "Електронні прилади та пристрої", індекс якості – 51,07; спеціальність "Техніка і електрофізика високих напруг", індекс якості – 49,1; спеціальність "Нетрадиційні джерела енергії", індекс якості – 48,1).

Хочу звернути увагу, що ми говоримо про управління якістю та про забезпечення якості, а не просто про контроль і фіксацію результатів. Якщо раніше лише визначали кращих і слухали звіти відстаючих, то тепер впровадили форму аналізу, яку довели до факультетів. Тож після кожного моніторингу необхідно проводити предметний аналіз результатів: розглядати кожну дисципліну, з якої виявлено прогалини в підготовці, кафедральне методичне забезпечення цієї дисципліни, наявність сторінки на офіційному сайті кафедри, зазначати причини, що призвели до низького результату, показаного студентами.

– Що б Ви хотіли розповісти про підготовку магістрів?

– Оскільки ми розглядаємо КПІ як дослідницький університет, то наша головна місія – підготовка магістрів. На сьогодні кількість магістрів, яких ми можемо випустити, визначається рівнем науково-дослідницького потенціалу кафедри. Він залежить від рейтингу кафедри за науково-інноваційною роботою, індексу якості за результатами ректорського контролю, відсотка працевлаштованих магістрів у наукових та освітніх установах, обсягів фінансування НДР на одного викладача, кількості аспірантів і докторантів на одного викладача, кількості захистів кандидатських і докторських дисертацій на одного викладача, кількості наукових публікацій на одного викладача. Не можна говорити про дослідницький університет, коли ми аналізуємо науково-дослідницький потенціал кафедр і бачимо в переліку 18 кафедр, які за 3 роки не мали жодного захисту кандидатських. За новим законом "Про вищу освіту", PhD – третій цикл навчання, тож виходить, що ці кафедри взагалі не можуть брати участь у цьому третьому циклі.

Зазначу, що рейтинги кафедр у першій та останній групах різняться у рази: від 0,75 до 0,17. Кафедра біоінформатики (ФБТ) з 9-го піднялася на перше місце, кафедра автоматизації експериментальних досліджень – з 5-го на друге, кафедра біотехніки та інженерії (ФБТ) утримує третю позицію, кафедра інформаційно-телекомунікаційних мереж (ІТС) – четверту, кафедра електропостачання (ІЕЕ) з тринадцятої позиції піднялася на п'яту.

До речі, за своїм потенціалом ФМФ, якби мав відповідний контингент, міг би готувати магістрів більше, ніж бакалаврів. Квота магістрів усіх кафедр математики ФМФ сягає 157 осіб, кафедри математичних методів системного аналізу (ІПСА) – 114 осіб, усіх кафедр фізики ФМФ – 86 осіб, атомних електростанцій і інженерної теплофізики (ТЕФ) – 65 осіб, приладів та систем керування літальними апаратами (ФАКС) – 64 особи. Та є кафедри, які взагалі не можуть набирати магістрів, бо їх науково-педагогічний потенціал не відповідає встановленим вимогам.

– Відомо, що серед абітурієнтів та студентів КПІ користуються популярністю й авторитетом. А чи є університет привабливим для викладачів?

– Фінансове забезпечення співробітників університету значно вище, ніж обумовлено постановою КМУ, посадовий оклад професора на початок 2011 р. склав 6710 грн (за постановою – 3556 грн), доцента – 5572 грн (проти 2897 грн). Середнє навчальне навантаження викладачів зменшилося з 788 год. у 2005 р. до 710 год. нині. Ми постійно прагнемо надавати можливості викладачам мати пристойну зарплату та сприяти їх науковому зростанню. Щодо віку наших викладачів, маємо найбільший просячок 56-65-річних, тобто продуктивного творчого віку. Завдяки випускникам аспірантури збільшилася кількість 25-35-річних. Хоча ми не ставимо самоціллю омолодження колективу, за останні роки відбувається зниження середнього віку викладачів, який нині складає 51,1 року. Найповажніші за віком ФАКС (56,8), ФЕА (55,8), ФМФ (55,3), серед наймолодших – ФММ (46,1), ФЛ (43,4), ФБТ (42,8).

Розроблена в НТУУ "КПІ" система рейтингу науково-педагогічних працівників дозволяє визначити внесок кожної кафедри і кожного викладача. Статистика по підрозділах досить інформативна. Найвищий рейтинг має ІПСА, за ним ідуть ІФФ, ММІ, ФПМ, ФІОТ та ін. Кафедри із максимальним рейтингом навчально-методичної роботи: автоматизованих систем обробки інформації та управління (ФІОТ), обчислювальної техніки (ФІОТ), автоматизації експериментальних досліджень (ФАКС), електромеханічного обладнання енергетичних виробництв (ІЕЕ), програмного забезпечення комп'ютерних систем (ФПМ). Серед аутсайдерів – кафедра філософії (ФСП), математичних методів захисту інформації (ФТІ), загальної і експериментальної фізики (ФМФ), диференціальних рівнянь (ФМФ).

Важливою для нас є й науково-інноваційна робота, оскільки визначає, наскільки КПІ та кожний навчальний підрозділ відповідають статусу дослідницького університету. Серед лідерів тут ІПСА, ММІ, ІТС, ІФФ, ІФФ. Кафедри з максимальним рейтингом науково-інноваційної роботи: біоінформатики (ФБТ), прикладної фізики (ФТІ), медичної кібернетики та телемедицини (ММФ), аутсайвери – кафедра державного права (ФСП), фізичного виховання (ММФ), англійської мови №1 (ФЛ) – ті ж, де не було захистів останні роки. 376 (12,5%) науково-педагогічних працівників не мають ніяких інноваційних здобутків, з них 29 професорів і 129 доцентів. Наше завдання – ліквідувати відставання.

– Як викладачі можуть покращити свою професійну майстерність?

– Важлива складова для нашої роботи – підвищення кваліфікації й перепідготовка кадрів. У складі НТУУ "КПІ" створено Навчально-методичний комплекс "Інститут післядипломної освіти" (ІПО), куди входять Український інститут інформаційних техно-

логій в освіті (ІПО), Інститут перепідготовки та підвищення кваліфікації, Інститут підприємництва CISCO. Законом передбачено підвищення кваліфікації щоп'ять років. Кількість слухачів ІПО – співробітників КПІ збільшилася зі 178 у 2007 р. до 819 у 2010 р., кількість курсів, що їх пропонує ІПО для наших викладачів, зросла з 6 до 23, курси не придумані, а дозволяють підвищити кваліфікацію з інформаційних технологій, іноземної мови тощо. Важливо, що ІПО розробляє ресурси і для факультетів. Більше 7 тис. студентів навчаються, використовуючи ці ресурси. ФЛ знаходиться в лідерах.

За останні 5 років видавництво "Політехніка" видало понад тисячу найменувань друкованої продукції (підручники, посібники, періодичні видання), є суттєве зростання кількості електронних видань.

– Як складаються справи із матеріально-технічним забезпеченням навчального процесу?

– Маємо 461 навчальну аудиторію, до 877 збільшилась кількість навчальних лабораторій, до 211 – комп'ютерних класів. Практично всіх 30 тис. студентів денного відділення можемо одночасно забезпечити навчальними приміщеннями (їх загальному 1683).

Через систему Уран наш суперкомп'ютерний центр використовують і зовнішні, і внутрішні користувачі, запрошуємо факультети працювати в цьому унікальному центрі. Створено спеціальний кластер для наукової роботи студентів. Майже 6 тис. завдань виконано за цей рік студентами ФТІ, ФМФ, ІПСА, ФІОТ та ін.

Діють автоматизована система планування навчального процесу та формування розкладу. На черзі – закупівля електронного кампусу, який має запрацювати з 1 вересня. З 1 березня запрацювала система он-лайн реєстрації абітурієнтів. Наше завдання зараз – знайти своїх абітурієнтів, установити з ними контакти, щоб вони стали нашими студентами.

– І на завершення: які заходи для забезпечення якості освіти мають бути здійснені в НТУУ "КПІ"?

– Потрібно продовжити удосконалення системи забезпечення якості підготовки фахівців шляхом впровадження власної системи ліцензування й акредитації кафедр університету на основі комплексних показників якості: моніторингу якості підготовки фахівців, комплексного показника "прийом – випуск", рейтингу науково-педагогічних працівників, індексу наукового потенціалу кафедр та індексу розвитку інфраструктури кафедр.

Вирішальними критеріями оцінювання діяльності кафедр має стати рівень і конкурентоспроможність їх у підготовці фахівців за сучасними вимогами, потрібно продовжити роботу щодо встановлення зв'язків із роботодавцями на основі угод про співпрацю. Будемо працювати над реалізацією плану організаційних і презентаційних заходів інститутів і факультетів щодо прийому студентів у 2011 році, подальшим розвитком програми "Майбутнє України".

Основною повинна стати наскрізна інноваційна складова підготовки у програмах фахової підготовки, курсових і дипломних проектів, магістерських дисертацій, наукової роботи студентів тощо. Підготовку магістрів маємо здійснювати на основі академічної моделі з глибокою дослідницькою складовою, поширювати практику підготовки за інтегрованими програмами магістр – кандидат наук, один з критеріїв наскрізної системи підготовки – участь студентів у науковій роботі підрозділів та наукового парку "Київська політехніка".

Необхідно підсилити відповідальність науково-педагогічних працівників за результати своєї навчальної та наукової діяльності відповідно до критеріїв дослідницького університету, удосконалити систему заохочення кращих викладачів за високу якість роботи. Будемо продовжувати роботу з підготовки науково-педагогічних кадрів, залучати до педагогічної діяльності випускників аспірантури і магістрів та ін.

Підготувала Н.Вдовенко

Поєднуємо масштабність заходів з індивідуальним підходом до студентів

Щороку Київський політехнічний видає дипломи декільком тисячам своїх випускників і працює на підготовку своїх вихованців уже 113-й рік. КПІ не тільки зберіг традиції високоякісної підготовки фахівців, а й дбайливо переорієнтував їх та додав нових традицій відповідно до нових умов життя.

На перший курс до нас приходять молодь, яка лише частково торкнулася реалій життя. За 4-5 років у стінах університету відбувається бурхливий розвиток молодої людини одночасно в інтелектуальному, культурному, естетичному, суспільному й прагматичному вимірах. Останні десятиліття ми є свідками й безпосередніми учасниками суттєвих суспільно-політичних змін у країні, соціально-економічному становищі держави. І на цьому перехідному етапі розвитку країни й університету навчально-виховна робота не тільки залишається важливою, а стає гостро актуальною й особливо тонкою й гнучкою в реалізації.

Однею з важливих рис навчально-виховної роботи на даному етапі є масштабність здійснюваних заходів з одночасним індивідуальним підходом до конкретного студента й окремих навчальних і соціально-побутових питань життєдіяльності студентського колективу.

Успішність. Уже не перший рік глобальні соціальні процеси в країні спричиняють зменшення набору абітурієнтів та студентського контингенту. У 2010 році на зимовій заліково-екзаменаційній сесії загальна кількість студентів денної форми навчання зменшилась порівняно з минулим роком на 341 особу, а кількість студентів, які навчаються за контрактом, – на 161 особу.

Цього року сесію у встановлений термін склали 73,4 % студентів, що на 1,2 % більше, ніж торік, і на 2,9 % більше, ніж у позаминулому році. На жаль, середня по університету відносна кількість студентів, які навчаються на «відмінно» та «відмінно і добре», зменшилась на 1,5 % порівняно з попереднім роком.

Важливу роль у підвищенні якості навчального процесу відіграє система атестацій та ректорського контролю якості підготовки студентів. Величина у 2,6 % неатестованих по обох атестаціях студентів від загальної кількості студентів, що навчаються на бакалавраті, в абсолютному вимірі становить 461 особу.

Протягом осіннього семестру 2010/2011 н. р. відрاهовано 961 студента (4,2 % від загального контингенту). Частина студентів під час роботи приймальної комісії поновлюється. Зафіксована позитивна динаміка поновлення на контрактну форму навчання. Кількість поновлених студентів у 2010/2011 н. р. становить 231 (24 % від кількості відрахованих), з яких 204 поновлені за договором.

Порівняно з попереднім навчальним роком загальна кількість іноземних студентів зменшилась на 27,4 %. Кількість іноземних студентів, які не склали сесію і були відраховані, збільшилась і становить 16 осіб (3,9 %).

Статистика. Створенням та використанням комплексної бази «Деканат» та бази даних «Контингент» департаменту навчально-виховної роботи вдалося створити єдине автоматизоване накопичення інформації та даних з проведення заходів та здобутків по кожному підрозділу університету, включаючи кафедри, спеціальності та академічні групи. На підставі об'єктивних даних створено методику автоматизованого розрахунку основних показників та індексів, які характеризують навчально-виховний напрям діяльності в університеті. Дані обрахунку готує сама система, і підрозділам залишається лише перевіряти кінцевий результат. Основними індексами, які автоматично розраховуються, є індекс якості навчання, індекс досягнень студентів, індекс профілактики правопорушень. Перший враховує якість виконання студентами навчального плану, успішність та якість складання сесії, якість випуску. Він становить 0,32 – 0,63. Індекс

досягнень студентів враховує їх творчі, спортивні та суспільно-корисні здобутки і сягає майже 30 %. Індекс профілактики правопорушень враховує динаміку або темп зміни відносної кількості правопорушень у підрозділах й іноді має значення менше одиниці та свідчить про поступове збільшення кількості правопорушень студентів порівняно з минулим роком, що є сигналом до якісного аналізу причин. Загальна кількість правопорушень, порівняно з попереднім роком, зменшилась на 100 одиниць (27,2 %). Суттєво зменшилась кількість важких правопорушень.

Навчання. Активну профілактичну роботу проводять колективи факультетів/інститутів ФЕА, ФМФ, ММІФ, ІЕЕ, ХТФ, ЗФ та інші, на яких зафіксовані стійкі тенденції до зниження кількості правопорушень. З метою заохочення студентів до навчання та активного дозвілля з ініціатииви департаменту вже декілька років поспіль проводяться конкурси на кращу академічну групу та на краще оформлену гуртожитків до новорічних свят. За результатами навчання у 2009/2010 н.р. кращими визнані групи МІМ-51 (ММІ) – 1-ше місце, ФМ-51 (ІФФ) – 2-ге місце та УК-51м (ФММ) – 3-тє місце. У конкурсі на краще оформлення гуртожитків до новорічних свят переможцями стали гуртожитки № № 1, 10, 13.

Подвійні дипломи. Пройти навчання за кордоном на сучасному обладнанні, набути професійного досвіду роботи у період проходження практики, одночасно отримати два дипломи – все це можливо завдяки програмам мобільності університету. За останні три роки кількість студентів, які мають можливість навчатися за програмами подвійного диплома, зросла до 63%. Зменшується кількість студентів, які обирають повний курс навчання, але кількість студентів, що проходять наукове стажування за кордоном, майже не змінилась.

До найбільш активних факультетів за мобільністю належать ХТФ, ФІОТ, ІПСА та ФММ, студенти яких складають більше 60% від загальної кількості учасників програм навчання за кордоном. Найчастіше студенти обирають університети Франції та Німеччини. Це обумовлено значною кількістю програм подвійних дипломів у цих країнах. Також наші студенти навчаються в Греції, Південній Кореї, Бразилії, США, Польщі, Швейцарії, Норвегії та Данії.

Мобільність. Головним досягненням університету є зростання кількості студентів НТУУ «КПІ», які навчаються за кордоном за програмами мобільності. За останні шість років їх чисельність зросла до 89 осіб. Департамент здійснює низку заходів, у т.ч. активізує безпосередні контакти студентів із закордонними ВНЗ за рахунок презентацій та зустрічей, on-line конференцій: у 2010 р. була проведена презентація стипендіальних програм Варшавської політехніки, Гартсуського університету, Університету Індіанополісу (США), перша міжнародна он-лайн конференція з нанотехнологій між НТУУ «КПІ» та Корейського університету. У 2010 р. було започатковано програму обміну між НТУУ «КПІ» та Університетським коледжем Телемарк (Норвегія), метою якої є підвищення навчального рівня та міжкультурного обміну студентами. Вперше в Україні було підписано Угоду про реалізацію національної мобільності з Дніпропетровським національним університетом ім. О.Гончара, метою якої є створення умов для національного обміну студентами, що у майбутньому може створити умови для реалізації програм подвійного диплома.

Влітку 2010 р. міністр освіти і науки, молоді та спорту Д.В. Табачник та ректор нашого університету М.З. Згуровський уперше вручали студентам разом із дипломами НТУУ «КПІ» Додатки європейського зразка. Це ще один крок на шляху до посилення академічної мобільності студентів університету. На черзі академічна мобільність аспірантів.

Заохочення. Існує багато форм підтримки та заохочення студентів, які займаються науковою та дослідницькою діяльністю, мають високі показ-

ники в навчанні, беруть активну участь у громадському житті університету. Зокрема, призначення іменних стипендій. На сьогодні наші студенти отримують 28 стипендій ректора, 5 – Президента України, 1 – Кабінету Міністрів України, 6 – Верховної Ради України, 2 – ім. І.В. Курчатова (для студентів ТЕФ), а також щорічні стипендії та премії Київського міського голови, іменні та персональні стипендії видатних учених на факультетах/інститутах (141 стипендіат), персональні стипендії ДП НАЕК «Енергоатом», 3 2010 р. 10 кращих студентів НТУУ «КПІ» отримують персональну стипендію Д.І. Андрієвського в розмірі 1000 грн. Крім того, 10 студентів стали стипендіатами програми «Завтра.ua», яку реалізує благодійна організація «Фонд Віктора Пінчука – соціальна ініціатива». Уже цього року до фінального 3-го туру потрапили 16 наших студентів.

Олімпіади. У 2010 р. участь у всеукраїнських олімпіадах взяли 159 студентів, 35 з них зайняли призові місця. КПІ поступово здобуває право бути базовим ВНЗ з проведення 2-го туру всеукраїнських олімпіад. У минулому році їх було чотири (з теоретичної

Г.Б. Варламов

механіки, яку проводить ФАКС, олімпіада з електротехніки та електротехнологій на базі ІЕЕ, олімпіада з інформаційної безпеки, що організовує ФТІ), а цього року додалася олімпіада з механотроніки в машинобудуванні на базі ММІ. На 2011 р. заплановано залучити студентів КПІ до участі у 107 всеукраїнських студентських олімпіад, закріплені тренери, розпочато підготовчу роботу, проводяться перші етапи олімпіад.

Минулого року знаковою була ювілейна, вже п'ята, Міжнародна студентська олімпіада з програмування імені С.О. Лебедева – В.М. Глушкова «КРІ-OPEN 2010». Олімпіада такого масштабу і рівня є єдиною в Україні, постійно зростає кількість учасників та її імідж. У 2010 р. у змаганнях взяли участь майже 80 команд (понад 200 осіб) з 7 країн Європи, а переможцями стали студенти з Будапештського технічного університету (Угорщина).

Відомою серед студентів Європи стала і Літня школа «Досягнення та застосування сучасної інформатики, математики та фізики». На лекції відомі професорів з 11 країн світу до КПІ приїжджають студенти з 5-7 країн Європи. Тематика літньої школи надзвичайно цікава і не має аналогів.

Стає традиційним конкурс наукової творчості серед школярів під назвою INTEL-TECHNO Україна, який на високому організаційному та науковому рівні проводить ФТІ. Цей конкурс можна назвати першим яскравим прикладом реалізації нашої програми «Майбутнє України». Підтвердження популярності цього конкурсу є збільшення кількості учасників і насиченість програми роботи зі школярами, у т.ч. із школярами київських шкіл.

Виставки. Високу відзнаку за творчі досягнення в інноваційному оновленні національної системи освіти традиційно отримує наш університет, беручи участь у міжнародних та всеукраїнських освітніх виставках, а саме: Міжнародній виставці навчальних закладів «Сучасна освіта в Україні

– 2010», двічі в міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра – Абітурієнт 2010», виставці закордонних навчальних закладів «Education abroad».

Департаментом навчально-виховної роботи виконується значна робота щодо організації та проведення Ярмарків вакансій для випускників та студентів. Потенційні роботодавці збільшують професійно-технічну направленість пропонувані вакансії.

Оздоровлення. Всебічний розвиток. Значна увага в університеті приділяється покращенню роботи з оздоровлення, організації культурного відпочинку студентської молоді, підвищенню їх інтелектуального та культурного рівня, розвитку фізичної культури та спорту в цілому, пропагуванню здорового способу життя, мотивації спортивних та творчих здібностей, соціальної активності студентів.

Ця робота здійснюється за комплексними програмами: «Організація спортивно-оздоровчої роботи»; «Формування культури дозвілля як способу профілактики негативних явищ у студентському середовищі»; «Естафета здоров'я»; «Розвиток і діяльність студентських гуртків і клубів у НТУУ «КПІ» тощо. На сьогоднішній день працюють 23 студентські гуртки та клуби, ще 11 заплановано створити.

Дозвілля. У КПІ щорічно проводиться понад двадцять загальноуніверситетських заходів, у яких беруть участь понад 20 тис. студентів. Традиційними є творчі конкурси «Містер КПІ» та «Королева КПІ», масовими університетськими заходами стали День першокурника, День магістра та День КПІ, Спартакіада КПІ тощо.

Культурне та духовне зростання студентства відбувається за їх активною участю як учасників та глядачів під час проведення фольклорних вечорів, концертів, конкурсів авторської пісні «Точка зору» й «Наше літо», що проходять у Центрі культури та мистецтв, малій залі ЦКМ, у залі засідань Вченої ради, бібліотеці, на вул. Політехнічній та ін.

П'ять студентських художніх колективів мають звання народного: Народна капела бандуристів – переможець Міжнародного фестивалю у Братиславі, Народний ансамбль народного танцю «Політехнік», Народний ансамбль бального танцю «Стиль», Народна академічна хорова капела. Активно працюють студії, театри та ансамблі; вокальна студія при Народній академічній хорівій капелі, Народний естрадний театр аматорів «ЕТА», вокальний ансамбль естрадного співу, ансамбль бального танцю викладачів та співробітників, ансамбль сучасної хореографії (джаз), ансамбль сучасної хореографії (хіп-хоп), драматичний гурток, студія живопису та графіки «Гармонія».

Особливої уваги заслуговує творчий конкурс КВН, у якому через лігу КВН з 18 команд виховується збірна КВН «Київський політехнік», що займає призові місця в Україні та на теренах СНД.

Виставки «Таланти КПІ», що проводяться двічі на рік, майже 10 художніх виставок у Картинній галереї КПІ, виступи художніх колективів, концерти танцювальних та вокальних колективів, вистави театрів – це не повний список заходів, спрямованих на культурне та духовне зростання студентів КПІ. Набувають нової якості та масовості заходи, які організовуються і проводяться у студмістечку. Це новий якісний рівень виховної роботи серед студентів, що проявляють у гуртожитках. Висока громадська зрілість нашого студентства підкреслюється їх активною участю у значних подіях, що відбуваються у КПІ.

Спільні заходи з іншими департаментами. З департаментом навчально-організаційної роботи: освітянські та профорієнтаційні ярмарки для абітурієнтів, ярмарок вакансій, ярмарок професій та інші.

З департаментом науки та інновації: конкурс «Молодь – енергетиці України», конкурс «Зробимо Україну енергоощадною», за сприяння Фонду «Україна» Л.Д. Кучми; наукові читан-

ня «Видатні конструктори України», творчі зустрічі з видатними особистостями сучасності: першою людиною, що виїшла у відкритий космос, космонавтом О.А. Леонімовим; першим космонавтом України Л.К. Каденіком; рідною космонавта П.Р. Поповича; гендиректором корпорації Майкрософт Стивом Балмером та ін.

З департаментом міжнародних зв'язків: щорічно відбувається до 10 зустрічей з надзвичайними та повноважними послами різних країн світу, також організовуються різні заходи для підвищення міжнародного іміджу університету. Особливо теплими були зустрічі з послом Куби, яку організувало керівництво ФСП за активного участю студентів; з послом Аргентини; запам'яталися прийом у Почесні доктори НТУУ «КПІ» Л.Д. Кучми та обговорення його книги «Зламана десятиліття», зустріч з Державним Секретарем США Хіларі Клінтон, проведена на високому рівні спільними зусиллями усіх департаментів та служб університету. Успішно проведено важливий і масштабний захід з великою підготовчою роботою – Міжнародний українсько-польський студентський футбольний турнір, у якому взяли участь по вісім футбольних команд з університетів України та Польщі.

З департаментом матеріально-технічного розвитку та студмістечком організовано студентські будівельні заходи для облаштування території КПІ, студмістечка, баз відпочинку «Маяк», «Політехнік» і «Глобус», ремонт приміщень у корпусі та студентських гуртожитках.

Спорт. Особливої популярності та масовості набуває серед студентів спортивно-оздоровчий напрям діяльності, до якого активно долучилися Студентська рада університету та профспілка. Популярною стала легка атлетика, баскетболісти стали фіналістами чемпіонату України, на базі КПІ створено Всеукраїнську баскетбольну студентську асоціацію (ВБСА); регулярними в КПІ стали чемпіонати з шахів, у тому числі і міжнародні: у серпні – Кубок Незалежності України, у червні – Кубок ректора КПІ; популярною стала також інтелектуальна гра з японських шашок – гра Го; особливо масовими є змагання з волейболу, футболу, фут залу, настільного тенісу, шейнінгу та спортивної аеробіки, боксу, армспорту; Богатирські ігри в КПІ стали вже міжнародними, в них беруть участь команди з Польщі, Литви, Естонії та Росії.

Навесні на вул. Політехнічній проходить масовий захід для студентів – «Естафета здоров'я». Надзвичайної популярності набувають туристичні змагання «Лабіринт», що проводяться на оздоровчій базі «Політехнік». До наших заходів залучаються й учні Політехнічного ліцею, які разом із студентами змагаються в турнірі «Лабіринт», та проводяться спільні заходи зі скаутською організацією «Плай».

Студентська соціальна служба постійно проводить акції, спрямовані на виховання зрілої соціальної позиції у студентів: «Бережи себе», «Збережи життя», «Здай кров – врятуй життя», марафон «Студентські ігри», пробіг заради життя, акції допомоги дитячим будинкам та ін. І таких заходів у КПІ в 2010 р. проведено більше двохсот.

У 2010 р. створено радіомережу на вул. Політехнічній, яка потребує розширення на гуртожитки і навчальні корпуси. Оновлено існуючий сайт департаменту, створено сайт «Студент КПІ», на яких оперативно висвітлюються всі події, що відбуваються в університеті, в Києві та у студентському середовищі України.

На закінчення хочу зауважити, що попереду у нас кропитка і відповідальна робота. Колектив викладачів та контингент студентів мають певні наміри подолати перепони на шляху зростання якості підготовки фахівців та іміджу нашого університету. І мають для цього об'єктивне підґрунтя та велике бажання. Успіхів усім нам на цьому шляху!

Г.Б. Варламов,
проректор з навчально-виховної роботи

Буквар Тараса Шевченка На День народження до Лесі

Він був поетом волі в час неволі,
Поетом доброты в засиллі зла.
Була у нього надзвичайна доля,
Та доля Україною була.

(Д. Павличко)

Тарас Шевченко – видатний український поет, прозаїк, драматург, художник, політичний та громадський діяч. Він був людиною універсальних талантів та інтересів. Усе його життя присвячене українському народові. Він мріяв про ті часи, коли Україна стане незалежною, коли в Україні будуть поважатись мова, історія, коли люди стануть щасливими.

Літературна спадщина Шевченка – це 240 поезій, з них – понад 20 поем; драма “Назар Стодоля”; 20 повістей (до нас дійшло 9); щоденник; автобіографія; фрагменти двох незакінчених драм. Твори Шевченка перекладені приблизно 100 мовами світу. Мистецька спадщина Шевченка-художника: 210 акварелей, передусім пейзажів; 150 портретів, з яких 43 автопортрети; 27 офортирів, з яких – 6 серій “Живописна Україна”; понад 230 олівцевих рисунків ландшафтів України; ескізи, етюди, начерки – на 360 сторінках рукописів та альбомів.

Серед небагатьох прижиттєвих видань Тараса Шевченка особливе місце посідає остання його книжка – “Буквар південноруський” для навчання дітей грамоті українською мовою у недільних школах, складена із кращих зразків фольклору та частково з власних творів. “Буквар” вийшов відносно великим накладом (10 тис. примірників) на кошти самого автора. При чому гроші від продажу цієї книги часто йшли на потреби недільних та сільських шкіл. Цей факт засвідчує, яку велику увагу Шевченко приділяв проблемам освіти. Водночас ця книга була найдешевшою серед подібних видань і була доступною для широких верств населення. Шевченко реалізовував її за ціною 3 копійки.

Від часу появи “Букваря” пройшло вже 150 років (1861). Тарас Шевченко замислював створити серію підручників, які давали б учням народних і недільних шкіл початки знань. “Думка єсть за “Букварем” напечатать лічу і ціни і величини такої ж, як і “Букваря”. За лічу – етнографію і географію в 5 копійок. А історію, тільки нашу, може, вбачо в 10 копійок”, – ділився задумами Шевченко в листі до М. К. Чалого 4 січня 1861 р. Смерть поета перешкодила здійсненню цих планів.

Недільні школи – це були безплатні школи для дорослих у дореволюційній Росії, які працювали в неділю і святкові дні й надавали початкову освіту. Відкривалися вони прогресивно громадськості в кінці 50-х – на початку 60-х років XIX ст. Одна з перших недільних шкіл заснована у 1858 р. у Полтаві. 8 січня 1860 р. за ініціативою російського хірурга М. І. Пірогова недільна школа була відкрита вчителями Пирятинського повітового училища. У березні 1860 р. недільну школу відкрито вчителями і гімназистами при Полтавській гімназії, а слідом за нею вони почали відкриватись у багатьох містах і селах. У 1862 р. в Україні їх було понад 110. Викладання в багатьох із них провадилося українською мовою. Але того

ж таки 1862 р. царський уряд вирішив закрити недільні школи, а багатьох організаторів і викладачів цих шкіл було заарештовано.

Справа впровадження Шевченкового “Букваря” в народні школи натрапила на опір з боку шкільної адміністрації і вищого духівництва, зокрема чернігівського єпископа Філарета і київського митрополита Арсенія. Головним управлінням цензури “Букварь южноруський” був відхилений як навчальний посібник.

“Буквар южноруський” має такі розділи: азбука, склади, цифри, лічба, текстовий матеріал, на якому вчать читати. Буквар містить фольклорні твори: приказки та прислів'я, народні думи, на яких Т.Г. Шевченко прагнув формувати юні душі майбутніх освічених співвітчизників.

Як матеріал для читання Шевченко подав уривки з перекладених ним українською мовою “Давидових псалмів” (12, 53, 93, 149), в яких ідеться про братні взаємини між людьми і висловлюється віра в те, що гнобителів спіткає кара “за діла їх криваві, лукаві”, повністю наводить у своєму перекладі псалом 132:

*Чи є що краще, лучче в світі,
Як укупі жити,
З братом добрим добро певне
Познать, не діпити?..*

Автор подає фольклорні тексти – прислів'я, які орієнтували на засвоєння народних і християнських цінностей: *Брехнею увесь світ пройдеши – та назад не вернешся; З думим – не борись, А з багатим – не судись; Гости першого дня – золото; Другого – срібло, А третього – мідь, Хоч до дому їдь!*

Серед включених до “Букваря” матеріалів було дві думи: “Дума про Пирятинського поповича Олексія” і “Дума про Марусю поповну Богуславку”.

Як тільки був надрукований “Букварь”, Шевченко негайно почав розсилати його в різні губернії України. З цього приводу в листі до Ф.Л. Ткаченка він писав: “Посилаю тобі 10 моїх “Букварів” на показ, а с контори транспортів ти получиш їх 1000, і не розв'язувавши тюка, передай його, що там у вас старший над воскресними школами? То йому й передай. А він нехай як знає продасть, а грошики положить в касу воскресної школи. От що... Дай один “Букварь” редактору “Губернских ведомостей” і попроси його, щоб він напечатав, що такий-то і такий “Букварь” продається по три копійки в пользу воскресних шкіл”.

Отже, незважаючи на те, що Шевченко не працював у системі освіти й не мав творів, у яких би спеціально розглядалися педагогічні проблеми, тим не менше є підстави говорити про його значний інтерес до освітніх питань, а також про те, що в нього складалась певна система педагогічних поглядів. Ці погляди знайшли часткове відображення в його поетичних творах, значною мірою у творах прозових (повість та Щоденнику). Своєрідною їхньою реалізацією стало написання й видання “Букваря южноруського”.

*Підготувала А.Ф. Нечипоренко,
ст. викладач кафедри
української мови,
літератури та культури*

25 лютого Україна відзначила 140-річчя з дня народження своєї геніальної поетеси, драматурга, перекладача, громадського діяча Лесі Українки. Причому відзначила не лише на державному рівні. Бо серед звичайних громадян, які не мають стосунку до організації офіційних вшанувань, прихильників і знавців творчості нашої великої співвітчизниці в Україні нині є чимало. Причому багато їх і серед молоді. Свідченням цьому – Інтернет-сайти і сторінки, присвячені її творчості, численні заходи, що проводилися насамперед в навчальних закладах нашої країни. По-домашньому затишним і сердечним вийшло й відзначення Дня народження Лесі й у нашому університеті.

У дванадцятому залі НТБ ім. Г.І. Денисенка 22 лютого було влаштовано книжкову виставку і пройшло літературно-музичне свято. Його організували головний бібліотекар І.Л. Булах і старший викладач Міжнародного університету фінансів В.О. Ніконов. У святі взяли участь співробітники бібліотеки, викладачі та студенти ФММ і ФСП, а також МУФ.

Учасники розповідали про знаменні події у житті славетної землячки, читали її поезії. Відбувся концерт за участю студентів ФММ та учнів дитячої школи мистецтв №5 ім. Л.Ревуцького (на фото), з якою університет давно товари-

Леся Українка

ше. Юні артисти виконали пісенні номери (Маргарита Дубовик і Саша Патрушева, учні педагогів М.Л. Маркс та О.І. Мозгової), весело танцювали (Маша Ігнатенко, Катя Мозгова і Настя Яковлева – учні педагога Т. В. Калініної). Особливо зачарувала присутніх гра на бандурі Марини Друкаренко та Каті Мозгової (остання ще й танцювала!). Зауважимо, що Марина і Катя

– неодноразові лауреати міжнародних та всеукраїнських конкурсів, а мама Каті – солістка тріо бандуристок ЦКМ НТУУ “КПІ”.

Вважаємо, що свято вдалося. Дякуємо всім за участь у його проведенні, а особливо талановитим дітям, які виявили шанувальників та повагу до нашої великої Лесі.

Д.Петренко

А наостанок вірші, які багато хто пам'ятає з дитинства...

*Стояла я і слухала весну,
Весна мені багато говорила,
Співала пісню дзвінку, голосну
То знов таємно-тихо шепотіла.*

*Вона мені співала про любов,
Про молоді, радощі, надії,
Вона мені переспівала знов
Те, що давно мені співали мрії.*

***

*Хто вам сказав, що я слабка,
що я корюся долі?
Хіба тремтить моя рука
чи пісня й думка кволі?*

*Ви чули, раз я завела
жалі та голосіння,
– то ж була буря весняна,
а не сльота осіння.*

*А восени... Яка журба,
чи хто цвіте, чи в'яне,
тоді й плачуща верба
злото-багряна стане.*

*Коли ж сувора зима
покриє барви й квіти –
на гробі їх вона сама
розсипле самоцвіти.*

Пам'ять про Вчителя

26 лютого 1979 р. не стало засновника радіотехнічної школи КПІ професора Володимира Васильовича Огієвського. Про його масштабну діяльність нещодавно йшла розмова в публікації “Київського політехніка” від 25 листопада 2010 р. на тему “Платан професора Огієвського”. На знак поваги до пам'яті про цю видатну людину 25 лютого ц.р. біля платана зібралися послідовники справи Володимира Васильовича. Серед них – професори М.Ю. Ільченко, Ф.Ф. Дубровка, С.А. Мацуський, О.І. Рибін, доценти В.С. Вунтесмері, Ю.Л. Новоборський, В.П. Смірнов, представники студентської молоді радіотехнічного факультету та ін. Відбулося відкриття пам'ятної дошки, на якій викарбувані слова щодо посадки платана професором В.В. Огієвським у 1965 році. Проректор з наукової роботи М.Ю. Ільченко подякував головному інженеру НТУУ “КПІ” Петру Володимировичу Ковалюву за очищення території навколо платана і спорудження захисної решітки, Євгену Олексійовичу Платонову з інженерно-фізичного факультету за виготовлення пам'ятної дошки, працівникам Державного політехнічного музею Любові Сергіївні Перелігінні та Людмилі Адамівні Коваленко – за історичні дослідження про В.В. Огієвського. За дорученням доньки проф. В.В. Огієвського Ії Володимирівни М.Ю. Ільченко передав слова вдячності колективу радіотехнічного факультету за збереження пам'яті про її батька, встановлення стипендії та відкриття навчальної лабораторії імені професора В.В. Огієвського.

О.В. Савич

Віктор Юлійович Малков

22 лютого 2011 року пішов із життя видатний воєначальник генерал-лейтенант у відставці Віктор Юлійович Малков.

В.Ю. Малков народився 12 лютого 1930 року в м. Чашники Вітебської області.

З 17-річного віку, понад 40 років, від курсанта до генерал-лейтенанта Віктор Юлійович сумлінно служив у військах протиповітряної оборони Сухопутних військ.

Військову освіту здобув у Томському артилерійському училищі та Ленінградській артилерійській командній академії.

За час служби командував взводом, батареєю, дивізіоном, полком, бригадою,

військами ППО Київського військового округу.

За сумлінну і бездоганну службу нагороджений численними орденами і медалями.

Після звільнення в запас і до останніх днів В.Ю. Малков працював у Київському політехнічному інституті на факультеті військової підготовки ВІПІ, передаючи глибокі знання, службовий та життєвий досвід молодому поколінню військово-службовців.

Світла пам'ять про Віктора Юлійовича завжди збережеться в наших серцях.

*Рада ветеранів НТУУ “КПІ”,
колеги, друзі, учні*

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

✉ gazeta@kpi.ua

☎ гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В. ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М. ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є. ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й. БАКУН
Л.М. КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В. НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А. КІПІХЕВИЧ

Рєєстраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-іню»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.

Позиція редакції не завжди збігається з авторською.